

ΨΥΞΗ ΚΑΙ ΨΥΚΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

ΨΥΞΗ - ΨΥΧΟΣ

Ψύχος: Η αίσθηση που δημιουργείται λόγω χαμηλών θεοκρασιών

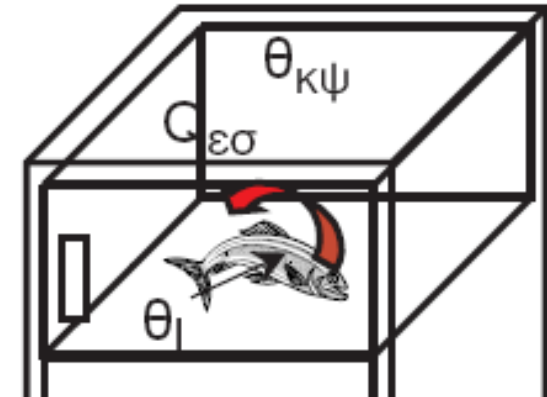
Ψύξη είναι η διαδικασία αφαίρεσης θερμότητας από ένα σώμα ή χώρο (1) και η μεταφορά της σ' ένα σώμα ή χώρο (2) υψηλότερης θερμοκρασίας από το πρώτο.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΦΑΙΡΕΣΗΣ ΘΕΡΜΟΤΗΤΑΣ

1. Δεν παράγεται / δεν μπαίνει στο χώρο ψύξης νέα θερμότητα (προϊόν ίδιο)

ψύξη

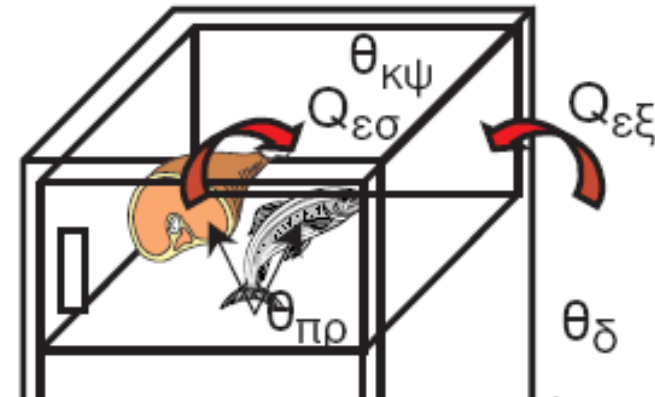
Πτώση θερμοκρασίας του ψυχομένου **προϊόντος**

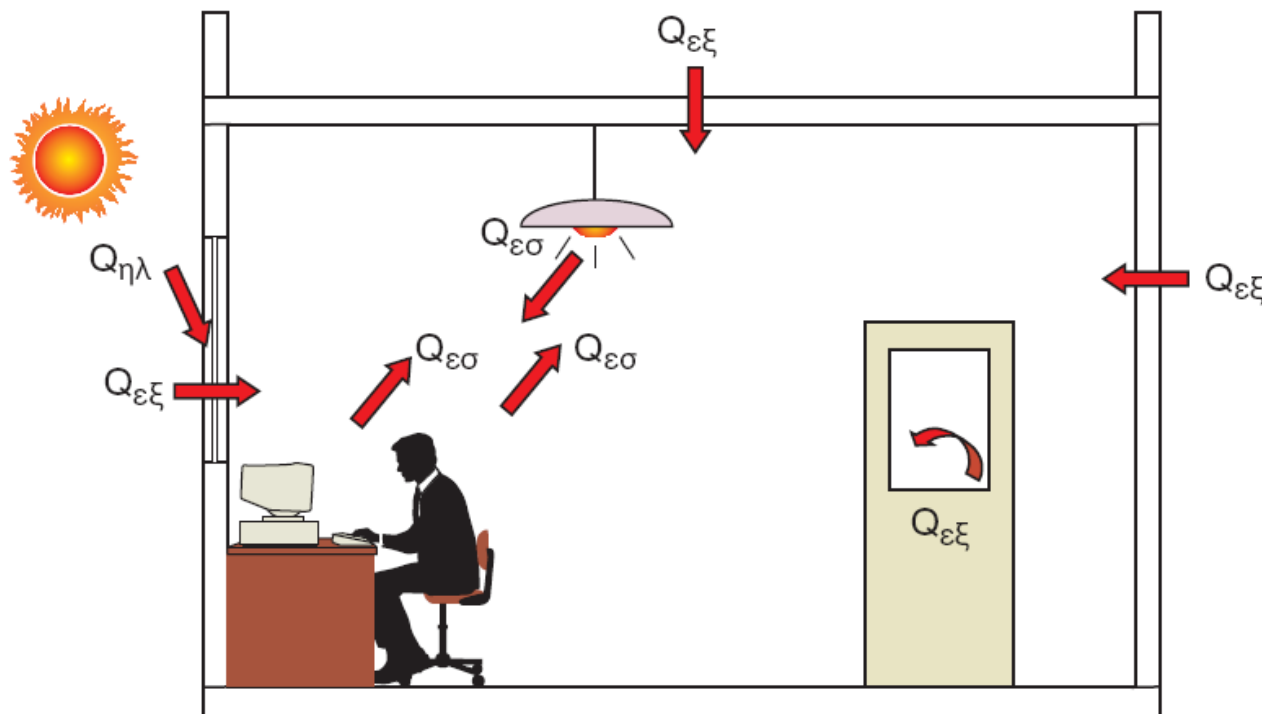
2. Παράγεται / μπαίνει στο χώρο ψύξης νέα θερμότητα (βάζω νέο προϊόν)

ψύξη

Διατήρηση θερμοκρασίας του ψυχομένου **χώρου** σε μια επιθυμητή τιμή

– Στη γενική περίπτωση, η ψύξη θα έχει ως συνέπεια αρχικά την πτώση της θερμοκρασίας μέχρι μια ορισμένη επιθυμητή τιμή και μετά τη διατήρηση της θερμοκρασίας αυτής μέσα σ' ένα σώμα ή χώρο. [Εικόνα 1.34]

Ερωτ. : Αφαίρεση θερμότητας σημαίνει πάντα ψύξη;

Κάθε αφαίρεση θερμότητας δεν αποτελεί ψύξη. Όπως είδαμε, η αφαίρεση θερμότητας είναι δυνατό να προκαλέσει μόνο αλλαγές φάσης σ' ένα σώμα ή σύστημα, χωρίς να μεταβάλλει τη θερμοκρασία του. Έχουμε τότε τις περιπτώσεις της συμπύκνωσης ή της πήξης.

ΤΑ ΨΥΚΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

Ψυκτικό μέσο είναι κάθε ουσία που χρησιμοποιείται για να μεταφέρει τα ποσά θερμότητας που απαιτούνται κατά τη διαδικασία της ψύξης, από χώρους χαμηλής θερμοκρασίας σε χώρους υψηλότερης θερμοκρασίας.

Ψυκτικό μέσο

Φορέας μεταφερόμενης θερμότητας στην ψυκτική εγκατάσταση

Εργάζεται στο ψυκτική διάταξη (κλειστό κύκλωμα) χωρίς να διαρρέεται στο περιβάλλον

Τα ψυκτικά μέσα πρέπει να μπορούν:

Na εξατμίζονται, απορροφώντας θερμότητα, όταν βρίσκονται σε θερμοκρασία χαμηλότερη από το περιβάλλον τους.

Na συμπιέζονται, ώστε να αυξάνεται η πίεση και η θερμοκρασία τους.

Na συμπυκνώνονται, αποβάλλοντας θερμότητα προς ένα περιβάλλον χαμηλότερης θερμοκρασίας απ' αυτήν που γίνεται η συμπύκνωση.

ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΨΥΚΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

Τα ψυκτικά μέσα πρέπει να έχουν τα παρακάτω κοινά χαρακτηριστικά:

1) Να είναι κατά το δυνατόν ακίνδυνα για τον άνθρωπο.

- Να μην είναι δηλητηριώδη ή τοξικά.
- Να μην προσβάλλουν το αναπνευστικό σύστημα.
- Να μην αναφλέγονται.
- Να μη δημιουργούν εκρηκτικά μίγματα με τον αέρα.
- Να μπορούν να ανιχνευθούν (σε περίπτωση διαρροής) εύκολα και γρήγορα.

2) Να έχουν καλές θερμοδυναμικές ιδιότητες

- Να έχουν αρκετά χαμηλή θερμοκρασία κορεσμού (σημείο βρασμού) σε ατμοσφαιρική πίεση.
- Να έχουν θερμοκρασία πήξης πολύ χαμηλότερη από τις θερμοκρασίες λειτουργίας.
- Να έχουν μεγάλη λανθάνουσα θερμότητα ατμοποίησης (εξάτμισης).
- Να έχουν μικρό ειδικό όγκο, στην περιοχή των θερμοκρασιών που εργάζονται

3) Να συνεργάζονται χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα με όλη την ψυκτική διάταξη.

- Να έχουν χημική ευστάθεια και να μην αλλοιώνονται στις πιέσεις και στις θερμοκρασίες που χρησιμοποιούνται.
- Να μην προκαλούν διάβρωση ή οξειδωση στα υλικά κατασκευής της ψυκτικής διάταξης.
- Να μπορούν να διαλύσουν – μικρές – ποσότητες υγρασίας.
- Να αναμειγνύονται καλά με τα ψυκτέλαια (λιπαντικά της ψυκτικής διάταξης), να μην τα διασπούν και να μην τα αλλοιώνουν.

4) Να μη βλάπτουν το περιβάλλον.

- Να διασπώνται εύκολα, όταν διαφεύγουν στην ατμόσφαιρα.
- Αλλά, να μην απελευθερώνουν χλώριο στην ατμόσφαιρα.

5) Να είναι οικονομικά

- Να έχουν χαμηλό κόστος αγοράς.
- Να βρίσκονται εύκολα στην αγορά.
- Να μεταφέρονται και να προσθέτονται στην εγκατάσταση, να συλλέγονται και να ανακυκλώνονται με σχετικά χαμηλή δαπάνη.

Κατηγορίες
ψυκτικών
μέσων

→ Πρωτεύοντα

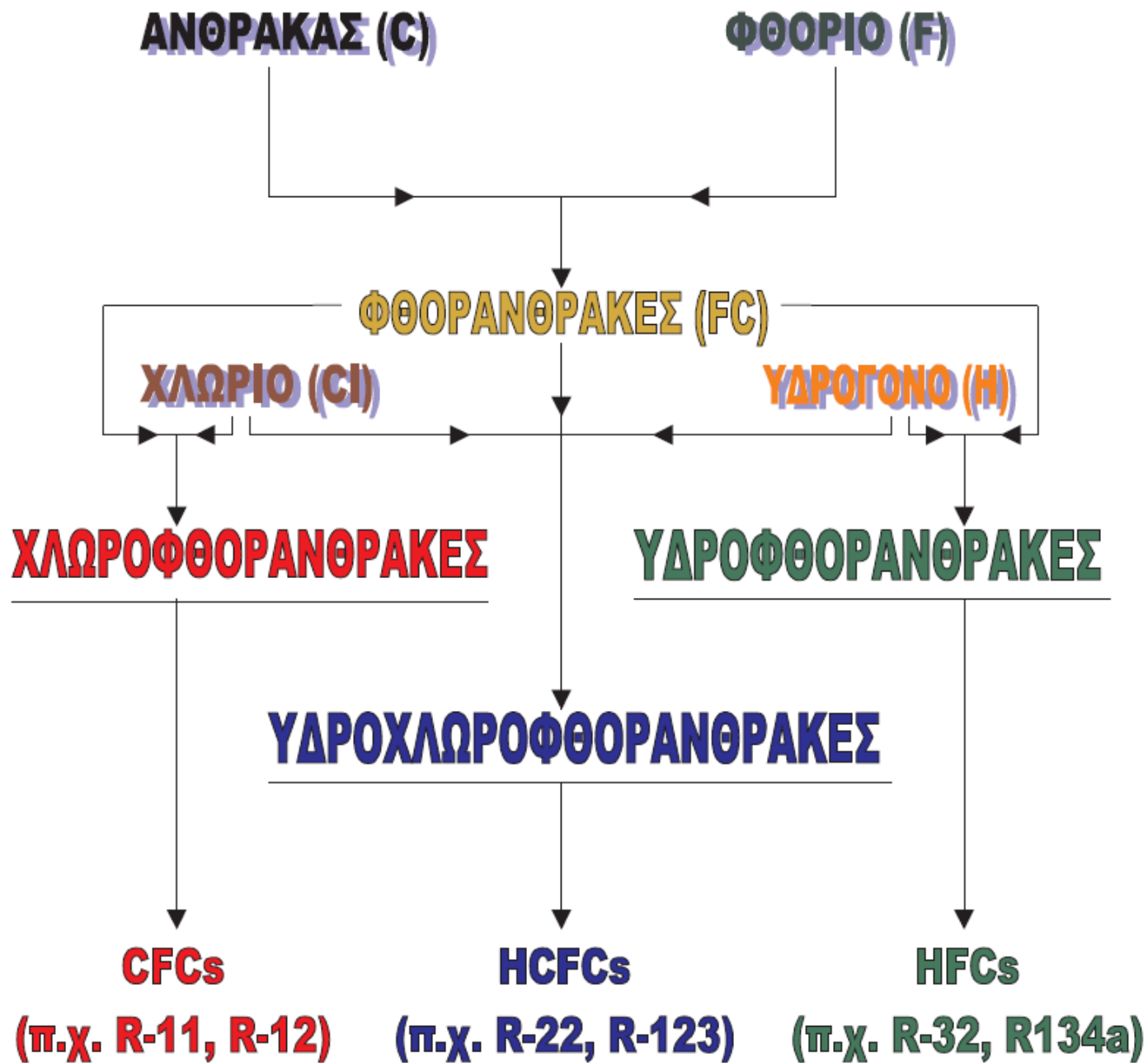
R..

→ Δευτερεύοντα

R12	(γκρι)
R22	(πράσινο)
R134a	(μπλε)

☞ Τα **πρωτεύοντα** ψυκτικά ρευστά. Είναι χημικές ενώσεις, κυρίως του μεθανίου (CH_4) και του αιθανίου (C_2H_6), με χλώριο ή και φθόριο ή και μίγματα τέτοιων ενώσεων. Λέγονται έτσι γιατί εξατμίζονται μέσα σ' έναν εξατμιστή, που βρίσκεται μέσα στο χώρο που πρόκειται να ψύξουν.

☞ Τα **δευτερεύοντα** ψυκτικά ρευστά. Τέτοια είναι το νερό, οι άλμες, διάφορες αλκοόλες κ.λπ. Λέγονται έτσι γιατί ψύχονται αυτά σε άλλο χώρο και κατόπιν οδηγούνται στο χώρο που επιθυμούμε να ψύξουν.

Όνομασία:	Τρι-χλωρο μονο-φθορο μεθάνιο	
Χημικός τύπος:	CCL_3F	
Θερμοκρασία ατμοποίησης:	+24°C (σε ατμοσφαιρική πίεση)	
Λανθάνουσα θερμότητα ατμοποίησης:	180 kJ/kg	
Κωδικός αριθμός:	R11	
Κωδικό χρώμα:	Πορτοκαλί	
Υποκατάστατο HFC ή HCFC:	HCFC-123	
Ιδιότητες:	<ul style="list-style-type: none"> • Είναι άκρως αντί-οικολογικό (δεν παράγεται πια) • Είναι ασφαλές: Μη τοξικό μη αναφλέξιμο μη εκρηκτικό • Ανιχνεύεται με λυχνία Halide ή ηλεκτρονικά 	

Όνομασία:	Δι-χλωρο δι-φθορο μεθάνιο	R12
Χημικός τύπος:	CCl_2F_2	
Θερμοκρασία ατμοποίησης:	-30°C (σε ατμοσφαιρική πίεση)	
Λανθάνουσα θερμότητα ατμοποίησης:	165 kJ/kg	
Κωδικός αριθμός:	R12	
Κωδικό χρώμα:	Λευκό	
Υποκατάστατο HFC ή HCFC:	R134a	
Ιδιότητες:	<ul style="list-style-type: none"> • Είναι αντί-οικολογικό (δεν παράγεται πια) • Είναι ασφαλές: Μη τοξικό μη αναφλέξιμο μη εκρηκτικό • Δεν είναι διαβρωτικό • Δε διαλύεται εύκολα στο νερό • Αναμιγνύεται εύκολα με το ψυκτέλαιο • Ανιχνεύεται με λυχνία Halide ή ηλεκτρονικά 	

R22**Όνομασία:****Χλωρο δι-φθορο μεθάνιο**

Χημικός τύπος:

CHClF₂Θερμοκρασία
ατμοποίησης:

-41°C (σε ατμοσφαιρική πίεση)

Λανθάνουσα θερμότητα
ατμοποίησης:

233,5 kJ/kg

Κωδικός αριθμός:

R22

Κωδικό χρώμα:

Πράσινο

Υποκατάστατο HFC ή
HCFC:

R134a

Ιδιότητες:

- Δεν παράγεται πια- αντικατάσταση ως το 2015
- Είναι ασφαλές: Μη τοξικό μη αναφλέξιμο μη εκρηκτικό
- Έχει μικρό ειδικό όγκο
- Δεν είναι διαβρωτικό
- Διαλύεται εύκολα στο νερό
- Αναμιγνύεται μέτρια με το ψυκτέλαιο
- Ανιχνεύεται με λυχνία Halide ή ηλεκτρονικά¹¹